

UZASADNIENIE

B. B. w pozwie z dnia 10 lipca 2013r. (data wpływu), wniesionym do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi IX Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w B., a skierowanym przeciwko (...) S.A w Ł., wniósł o zasądzenie:

1. kwoty 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lutego 2012r., tytułem zadośćuczynienia za krzywdę,
2. kwoty po 400 zł miesięcznie, płatnej z góry do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty od dnia wniesienia pozwu, tytułem renty na zwiększone potrzeby,
3. kwoty 4.500 zł, tytułem zwrotu kosztów leków,
4. kwoty 8.892 zł, tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich,
5. kwoty 4.500 zł, tytułem kosztów dojazdów do placówek medycznych,
6. kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód podniósł w uzasadnieniu pozwu, że w dniu 28 października 2011r. doszło do zderzenia pojazdów mechanicznych, w wyniku czego doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy ze wstrząśnieniem mózgu, skręcenia kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego, stanów lękowych oraz zespołu bólowego korzeniowego w odcinku szyjnym i lędźwiowo-krzyżowym. Sprawcą wypadku był D. G. skazany prawomocnym wyrokiem wydanym w postępowaniu karnym. Od chwili wypadku powód pozostaje pod stałą kontrolą lekarską, koniecznym było podjęcie leczenia u lekarza pierwszego kontaktu, neurologa, ortopedy, psychiatry, rehabilitanta oraz kardiologa. W wyniku wypadku, jakość życia powoda uległa znacznemu pogorszeniu, cały czas dokuczają mu bóle głowy i kręgosłupa, nie może wykonywać czynności związanych z wysiłkiem i dźwiganiem, utrzymują się zawroty głowy, zdarza się utrata przytomności, skarży się na obniżony nastrój, silne napięcie emocjonalne, dokuczają mu problemy z koncentracją. Z uwagi na rozstrój nerwowy pozostaje pod opieką psychiatryczną, nie może spać, bierze leki nasenne, ma ataki agresji. Ze względu na stan zdrowia wymagał i wymaga pomocy osób trzecich, miesięcznie na leki wydaje 250 zł. Przez okres pierwszego roku po wypadku na dojazdy do placówek medycznych wydawał około 300 zł, a później aż do dnia dzisiejszego – około 150 zł.

Pozwany wypłacił powodowi przed wniesieniem pozwu 11.000 zł z tytułu zadośćuczynienia oraz 412 zł z tytułu kosztów dojazdu. Biorąc jednak cierpienia powoda, przyznana mu kwota jest niewystarczająca i nie spełnia swojej kompensacyjnej roli.

(pozew k. 2 – 8)

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2013r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zwolnił powoda od opłaty od pozwu ponad kwotę 800 zł.

(postanowienie k. 51 – 52)

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 28 października 2013r.

(potwierdzenie odbioru k. 57)

Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 12 listopada 2013r. (data nadania) wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany podniósł, że uznał zasadę swojej odpowiedzialności i wypłacił powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 11.000 zł, która jest adekwatna do poniesionych przez powoda cierpień.

(odpowiedź na pozew k. 59)

Powód w piśmie procesowym z dnia 18 listopada 2015r. (data nadania) rozszerzył powództwo, wnosząc o zasądzenie od pozwanego:

1. kwoty 50.858 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 października 2011r., tytułem zadośćuczynienia,
2. kwoty 10.780 zł z ustawowymi odsetkami jw., tytułem kosztów zakupu leków,
3. kwoty 55.860 zł z ustawowymi odsetkami jw., tytułem opieki osób trzecich,
4. kwoty 1.170 zł z ustawowymi odsetkami jw., tytułem zwrotu kosztów dojazdu,
5. kwoty po 1.170 zł miesięcznie od listopada 2015r. i na przyszłość z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty, tytułem renty na zwiększone potrzeby.

(pismo procesowe k. 216)

Postanowieniem z dnia 23 listopada 2015r. Sąd Rejonowy w Brzezinach uznał swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi.

(postanowienie k. 205)

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 16 grudnia 2015r. (data nadania) wniósł o oddalenie rozszerzonego powództwa.

(pismo procesowe k. 216)

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 25 stycznia 2016r. (data wpływu) podał, że pismo procesowe powoda, w którym rozszerzył powództwo, zostało mu doręczone w dniu 19 listopada 2015r. Wskazał nadto że nie jest kontrowersyjna wysokość zadośćuczynienia dochodzonego przez powoda, natomiast jeżeli chodzi o pozostałe roszczenia, są one zbyt wygórowane i nie udowodnione.

(pismo procesowe k. 217)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 28 października 2011r. w miejscowości P. doszło do wypadku drogowego – zderzenia dwóch pojazdów mechanicznych, w wyniku którego powód doznał obrażeń ciała. Sprawcą wypadku był D. G. – kierujący samochodem ciężarowym, który miał zawartą umowę komunikacyjnego obowiązkowego ubezpieczenia OC z pozwanym Towarzystwem.

(niesporne, kopia odpisu wyroku k. 14)

Powód w chwili wypadku miał 65 lat. Leczył się na nadciśnienie tętnicze, cukrzycę oraz chorobę niedokrwienną serca.

Powód, w wyniku wypadku, z punktu widzenia neurologii, doznał urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu oraz skręcenia odcinka szyjnego kręgosłupa. Rozmiar cierpień fizycznych był umiarkowany. Z powodu pourazowego korzeniowego zespołu szyjnego trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 15%. Przez trzy miesiące po wypadku przyjmował leki neurologiczne w związku z obrażeniami powypadkowymi. Średni miesięczny koszt tych leków wynosił 120 zł. Po tym okresie przyjmuje leki neurologiczne związane z chorobą niedokrwienną serca.

(opinie biegłej lekarz neurolog J. B. k. 157 – 161, 280)

Powód, w wyniku wypadku, z punktu widzenia rehabilitacji medycznej, doznał uszczerbku na zdrowiu, tożsamego z uszczerbkiem ustalonym przez biegłego lekarza neurologa. Powód wymaga stałego przyjmowania leków

przeciwbólowych w związku z dolegliwościami bólowymi, będącymi następstwem wypadku. Rozmiar cierpień fizycznych jest umiarkowany. Powód wymaga pomocy w niektórych czynnościach samoobsługi oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Zakres tej pomocy wynosi średnio trzy godziny dziennie.

(opinia biegłej lekarz zakresu rehabilitacji medycznej K. K. k. 123 – 128)

Powód, w wyniku wypadku, z punktu widzenia ortopedii, nie doznał uszczerbku na zdrowiu. Skutki wypadku spowodowały konieczność stosowania leków przeciwbólowych, których koszt kształtuje się w granicach 20 - 30 zł miesięcznie.

(opinia biegłego lekarza ortopedy M. S. k. 180 – 183)

Powód, w wyniku wypadku, z punktu widzenia psychiatrii, doznał utrwalonej nerwicy o obrazie depresyjno-lękowym, tj. trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10%. Bezpośrednio po wypadku podjął leczenie neurologiczne, a w czerwcu 2012r. podjął leczenie psychiatryczne z powodu zaburzeń adaptacyjnych o obrazie depresyjno-lękowym, dominowały nawracające wspomnienia dotyczące wypadku, obniżenie nastroju, aktywności, lęk przed prowadzeniem samochodu, bóle i zawroty głowy, zaburzenia snu z koszmarnymi snami, zaburzenia łaknienia. Obecnie powód nadal ma lęki, zaburzenia snu, spadek aktywności. Wymaga dalszego leczenia psychiatrycznego. Rokowania co do wyleczenia niepomyślne. Miesięczny koszt leków psychiatrycznych wynosi 50 - 100 zł. Objawy nerwicy utrzymują się trwale. W 2016r. powód był hospitalizowany w związku z natężeniem objawów nerwicy.

(opinie biegłej lekarz psychiatry Z. W. k. 88 – 95, 287 – 290)

Po wypadku powód leczył się też w poradni ortopedycznej oraz rehabilitacji, korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych.

(opinie biegłej lekarz z zakresu rehabilitacji K. K. k. 124

oraz biegłego lekarza ortopedy M. S. k. 181)

Po wypadku powód przez około rok nosił kołnierz ortopedyczny. Cały czas utrzymuje się u powoda spadek aktywności życiowej. Boi się jeździć samochodem, ma problemy ze snem, koszmary senne, wymaga pomocy przy ubieraniu oraz wsparcia psychicznego ze strony osób bliskich, które robią powodowi zakupy, sprzątają mieszkanie.

(zeznania powoda, e-protokół k. 256v. – 257 w zw. k. 75,

zeznania świadków: M. B. k. 76, E. B. k. 76)

W postępowaniu likwidacyjnym pozwany wypłacił powodowi kwotę 11.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę oraz kwotę 412 zł za dojazdy w związku z leczeniem. (niesporne)

Powód ma obecnie 70 lat. Gospodarstwo domowe prowadzi z żoną. Utrzymuje się z emerytury w wysokości około 2.000 zł miesięcznie.

(e-protokół k. 256 odwrót)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w przeważającej części.

Zasada odpowiedzialności pozwanego wynika z art. 822 KC w związku z art. 436 KC i nie była kwestionowana, zatem istota rozstrzygnięcia sprowadzała się do oceny wysokości zgłoszonych roszczeń.

Należność z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę (art. 445 § 1 KC) winna być w takim stopniu „odpowiednia”, aby poszkodowany za jej pomocą mógł zatrzeć lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną (por. uchwałę SN z dnia 8 grudnia 1973r., III CZP 37/73, OSNCP 1974/9/145) a priorytetową funkcją

tej instytucji jest funkcja kompensacyjna (por. m.in. wyrok SN z dnia 10 marca 2005r., IV CSK 80/05, OSNC 2006/10/175).

Zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości, a więc prognozy na przyszłość (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2000r., I CKN 969/98, Lex nr 50824).

Podkreślić trzeba, że mierzenie krzywdy wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowiłoby niedopuszczalne uproszczenie, niezajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 KC (np. wyrok SN z dnia 9 listopada 2007r., V CSK 245/07, OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 95, wyrok SN z dnia 28 czerwca 2005r., I CK 7/05, Lex nr 153254).

W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że ocena rozmiaru krzywdy wymaga uwzględnienia nasilenia cierpień, długotrwałości choroby, rozmiaru kalectwa, trwałości następstw zdarzenia oraz konsekwencji uszczerbku na zdrowiu w dziedzinie życia osobistego i społecznego (por. m.in. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999r., w sprawie II UKN 681/98, OSNP 2000, nr 16, poz. 626).

Powód doznał 25% trwałego uszczerbku na zdrowiu, nadal odczuwa skutki wypadku, wymaga stałego leczenia psychiatrycznego, jakość życia powoda uległa po wypadku znacznemu pogorszeniu, wymaga częściowej pomocy osób trzecich, w związku z czym Sąd uznał, że zadośćuczynienie adekwatne do rozmiaru krzywdy powoda wynosi 65.000 zł, przy czym pozwany wypłacił powodowi z tego tytułu kwotę 11.000 zł.

W tym stanie rzeczy, zasądzono na rzecz powoda dopłatę zadośćuczynienia w żądanej wysokości, jako że po myśli art. 321§ 1 KPC sąd nie może zasądzać ponad żądanie.

O odsetkach od zadośćuczynienia żądanego w pozwie orzeczono na podstawie art. 481 w zw. z art. 455 KC od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu, uznając że pozew stanowił wezwanie do spełnienia świadczenia. Od pozostałej części zadośćuczynienia, rozszerzonego pismem procesowym doręczony pozwanemu w dniu 19 listopada 2015r. (oświadczenie pozwanego k. 217 odwrót) zasądzono odsetki od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu rozszerzenia powództwa, oddalono natomiast żądanie zasądzenia odsetek od daty wcześniejszej, jako nieudowodnione.

Powód nie wykazał, jakiej kwoty zadośćuczynienia żądał od pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym, nie wykazał też, kiedy pozwany otrzymał zgłoszenie szkody, w związku z czym nie znajduje zastosowania przepis art. 817 § 1 KC (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 26 stycznia 2017r., sygn.akt I ACa 952/16).

Zgodnie z art. 444 § 1 KC, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Powód dochodził z tego tytułu odszkodowania za leki, opiekę osób trzecich oraz dojazdu związane z leczeniem i rehabilitacją.

Co do kosztów lekarstw oraz zakresu opieki, Sąd dysponował obiektywnymi dowodami w postaci opinii biegłych lekarzy, które nie zostały skutecznie zakwestionowane przez żadną ze stron.

W świetle ustnej opinii biegłej lekarz neurolog (k. 280), konieczność zażywania przez powoda leków neurologicznych w związku ze skutkami wypadku istniała jedynie przez trzy miesiące po wypadku, a miesięczny koszt tych leków wynosił 120 zł, co daje sumę 360 zł za okres listopad 2011r. – styczeń 2012r.

Co do pozostałych leków, tj. przeciwbólowych oraz psychiatrycznych, średni miesięczny koszt tych leków wynosi 125 zł (25 zł – leki przeciwbólne + 100 zł – leki psychiatryczne)

W tym stanie rzeczy, koszt leków przeciwbólowych oraz psychiatrycznych za okres od listopada 2011r. do 31 października 2015r. wyniósł 6.000 zł (125 zł x 48 miesięcy) a z lekami neurologicznymi 6.360 zł (6.000 zł + 360 zł).

Co do odszkodowania za dojazdy związane z leczeniem i rehabilitacją, powód żądał zwrotu kosztów dojazdów za 25 wizyt lekarskich oraz 10 dojazdów na rehabilitację (k. 203), określając należność z tego tytułu na kwotę 1.170 zł, co przy uwzględnieniu art. 322 KPC nie jest kwotą wygórowaną, przy czym potrącono kwotę 412 zł wypłaconą przez pozwanego z tego tytułu ($1.170 \text{ zł} - 412 \text{ zł} = 760 \text{ zł}$).

Co do kosztów opieki, Sąd wziął pod uwagę opinię biegłej lekarz z zakresu rehabilitacji (k. 128), zgodnie z którą powód wymagał i wymaga opieki w wymiarze średnio trzech godzin dziennie (czynności z zakresu samoobsługi oraz prowadzenia gospodarstwa domowego). Pozwany nie zakwestionował stawki za godzinę opieki, przedstawionej przez powoda (9,50 zł), w związku z czym miesięczny koszt opieki wynosił po zaokrągleniu 850 zł ($9,50 \text{ zł} \times 3 \text{ godziny} \times 30 \text{ dni}$), a za okres od listopada 2011r. do 31 października 2015r. – 40.800 zł ($850 \text{ zł} \times 48 \text{ miesięcy}$).

W tym stanie rzeczy, zasądzono na rzecz powoda odszkodowanie w łącznej wysokości 47.920 zł ($6.360 \text{ zł} + 760 \text{ zł} + 40.800 \text{ zł}$) z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu rozszerzenia powództwa z przyczyn analogicznych jak przy zasądzeniu odsetek od zadośćuczynienia.

Żądanie odszkodowania ponad zasądzoną kwotę z odsetkami od daty wcześniejszej, jako nieuzasadnione Sąd oddalił.

Co do renty na zwiększone potrzeby, o której mowa w art. 444 § 2 KC, za okres od listopada 2015r. i na przyszłość, powód uzasadnił to roszczenie kosztami leków oraz opieki (k. 203), co daje sumę po 980 zł miesięcznie ($125 \text{ zł} + 855 \text{ zł}$), zasądzoną w punkcie 1. ppkt c) wyroku. W ocenie biegłych lekarzy z zakresu ortopedii oraz psychiatrii, cały czas zachodzi potrzeba zażywania przez powoda leków przeciwbólowych i psychiatrycznych, a w ocenie biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej istnieje uzasadnienie stałej pomocy osób trzecich.

Żądanie renty ponad zasądzoną kwotę, jaką nieudowodnione, Sąd oddalił.

Powód wygrał sprawę w ok. 83%, zatem o kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów (art. 100 zdanie 1 kpc).

Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 3.500 zł (wynagrodzenie adwokackie + opłata od pozwu + zaliczka na wynagrodzenie biegłego), zaś koszty pozwanego wynoszą 2.400 zł (wynagrodzenie radcy prawnego) i w sumie wynoszą 5.900 zł.

Powód powinien ponieść koszty procesu w takim stopniu, w jakim przegrał sprawę, tj. w 17% ($5.900 \text{ zł} \times 17\% = 1.003 \text{ zł}$), a skoro poniósł koszty w wysokości 3.500 zł, to zasądzono na jego rzecz kwotę 2.497 zł ($3500 \text{ zł} - 1.003 \text{ zł}$).

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 i 4 u.k.s.c. Obejmują one nieuiszczoną opłatę od roszczeń powoda (5.836 zł) oraz wynagrodzenie biegłych (2.093,22 zł), tj. w sumie 7.929,22 zł, które w 83% obciążają pozwanego, który w takim stopniu przegrał sprawę.

Z uwagi na trudną sytuację materialną powoda, nieobciążono go nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.

Z/

Doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikom stron.